

فهرست مطالب

۱۵	مقدمه
	فصل اول: اعمال حقوقی (عقد و ایقاع) قواعد کلی حاکم بر عقود و ضمانت
۱۷	اجرای آن
۱۹	مبحث اول: موضوع علم حقوق
۱۹	گفتار اول: اعمال و وقایع حقوقی
۲۰	۱- اعمال حقوقی
۲۰	الف- اراده در انجام عمل
۲۰	ب- اراده در حصول نتیجه عمل
۲۰	۲- وقایع حقوقی
۲۱	الف- اراده یا فقدان آن در انجام عمل
۲۱	ب- فقدان اراده در حصول نتایج عمل
۲۱	۳- انواع اعمال حقوقی
۲۲	الف- عقد
۲۲	ب- ایقاع
۲۲	گفتار دوم: قواعد عمومی
۲۳	گفتار سوم: قرارداد و اصطلاحات مشابه
۲۳	گفتار چهارم: قواعد حاکم بر قرارداد
۲۳	۱- قواعد عمومی:
۲۴	۲- قواعد اختصاصی
۲۴	گفتار پنجم: آغاز و پایان قرارداد
۲۴	۱- انعقاد عقد
۲۵	الف- قصد
۲۵	ب- رضا
۲۶	۲- تلاقی دو اراده
۲۶	الف- بروز دو اراده
۲۶	ب- تلاقی دو اراده
۲۷	گفتار ششم: تشکیل و تاثیر عقد
۲۸	گفتار هفتم: شیوه ی انعقاد عقد
۲۸	۱- ایجاب
۲۸	الف- قاطع بودن

۲۹	ب-قطعی بودن
۲۹	۲-قبول
۳۰	الف-صدور قبول از سوی مخاطب ایجاب
۳۰	ب-صدور قبول بدون قید و شرط
۳۰	ج- قبول در زمان متعارف به ایجاب ملحق شده باشد
۳۱	۳-معاطات
۳۲	۴-اثر عقد
۳۲	الف- تعهد
۳۲	ب- تملیک
۳۳	گفتار هشتم: پایان حیات حقوقی عقد
۳۴	۱- موارد انحلال قراردادی
۳۴	الف-فسخ
۳۵	ب-اقاله
۳۵	۲- موارد انحلال قهری
۳۶	گفتار نهم: تعریف عقد
۳۷	۱-طرفین
۳۷	۲-موضوع
۳۸	۳-ایجاب و قبول
۳۹	گفتار دهم: زمان و مکان وقوع عقد
۴۰	۱-زمان وقوع عقد
۴۲	۲- مکان وقوع عقد
۴۳	مبحث دوم: انواع عقد
۴۳	گفتار اول: عقد لازم و جایز
۴۴	گفتار دوم: منجز و معلق
۴۵	۱-تعریف
۴۶	۲-معلق علیه
۴۶	۳-اوصاف معلق علیه
۴۶	الف-خارجی بودن
۴۷	ب-قابلیت تحقق
۴۷	۴-انواع تعلیق
۴۷	الف-تعلیق در انشاء
۴۸	ب-تعلیق در منشاء
۴۹	۵-زمان وقوع عقد در عقد معلق

فهرست مطالب □ ۷

۵۰	۶- اثر عقد معلق .....
۵۱	الف- بعد از وقوع معلق علیه .....
۵۱	ب- قبل از وقوع معلق علیه .....
۵۲	ج- در صورت عدم تحقق معلق علیه .....
۵۴	گفتار سوم: عقد مشروط و قطعی .....
۵۴	۱- تعریف .....
۵۵	۲- تفاوت عقد معلق و مشروط .....
۵۶	گفتار چهارم: عقد قطعی و خیاری .....
۵۷	گفتار پنجم: عقد مالی و غیر مالی .....
۵۸	گفتار ششم: عقد معوض و غیر معوض .....
۵۸	۱- تعریف .....
۵۸	۲- فایده حقوقی .....
۶۰	۳- شرایط اجرای قاعده .....
۶۰	الف- عوض به هیچ طریقی تسلیم و تسلیم نشده باشد .....
۶۱	ب- مال موضوع عقد کالا یا جزئا تلف شده باشد .....
۶۱	ج- مال تلف شده باشد نه اتلاف .....
۶۱	۴- معوض کردن عقد بلاعوض به موجب شرط .....
۶۲	گفتار هفتم: عقد عهدی و تملیکی .....
۶۳	۱- تعریف .....
۶۳	۲- فایده حقوقی .....
۶۵	گفتار هشتم: عقود مسامحه ای و مغاینه ای .....
۶۶	۱- عقد مغاینه ای .....
۶۶	۲- عقد مسامحه ای .....
۶۷	گفتار نهم: عقد معین و غیر معین .....
۶۸	گفتار دهم: عقود رضایی و تشریفاتی .....
۶۹	مبحث سوم: اصول کلی حاکم بر عقود .....
۶۹	گفتار اول: اصل حاکمیت اراده یا آزادی قراردادها .....
۷۱	گفتار دوم: اصل لزوم عقد .....
۷۱	۱- اصل لزوم به معنی ضرورت پابندی به مفاد عقد .....
۷۱	۲- اصل لزوم به معنی ضرورت عدم برهم زدن یک طرفه عقد .....
۷۲	گفتار سوم: اصل صحت .....
۷۳	۱- شک در ارکان عقد .....
۷۴	۲- شک در فرعیات عقد .....

- گفتار چهارم: اصل نسبی بودن قرارداد ۷۵
- ۱- مفهوم قائم مقام ۷۵
- ۲- انواع قائم مقامی ۷۶
- الف- قائم مقام عام یا قهری ۷۶
- ب- قائم مقام خاص یا قراردادی ۷۷
- ۳- حقوق و تکالیف قابل انتقال به موجب قائم مقامی ۷۷
- الف- حقوق عینی ۷۷
- ب- حقوق دینی ۷۸
- ۴- استثناء اصل نسبی بودن قراردادها ۷۸
- الف- ماهیت تعهد به نفع ثالث ۷۸
- ب- آثار حقوقی تعهد به نفع ثالث ۸۰
- گفتار پنجم: اصل قابلیت استناد قرارداد ۸۴
- ۱- عقدی که موضوع آن عین مال است ۸۵
- ۲- عقدی که موضوع آن انجام یا ترک فعل است ۸۵
- مبحث چهارم: ارکان عقد ۸۷
- گفتار اول: قصد طرفین و رضای آنها ۸۷
- ۱- عیوب اراده ۸۸
- الف- عیوب قصد ۸۸
- ب- عیوب رضا ۱۰۶
- گفتار دوم: دخالت بدون اذن ثالث در انعقاد عقد ۱۱۶
- ۱- معامله فضولی ۱۱۷
- ۲- ضمانت اجرای عقد فضولی ۱۱۸
- ۳- توجیه تنفیذ ۱۱۸
- ۴- تنفیذ و رد ۱۱۹
- ۵- شرایط و شکل تنفیذ ۱۱۹
- الف- اجازه می‌بایست ایجابی و صریح باشد و رفتار سلبی عقد را تنفیذ
نمیکند ۱۱۹
- ب- اجازه می‌بایست ابتدایی باشد و مسبوق به رد نباشد ۱۲۰
- ج- اجازه می‌بایست از سوی شخص اصیل یا صاحب سمت باشد ۱۲۰
- د- رضایت می‌بایست آگاهانه نسبت به نوع عقد و موضوع آن باشد ۱۲۰
- و- رضایت می‌بایست مطلق و بی قید و شرط باشد ۱۲۱
- ۶- اثر عقد فضولی و تاثیر اجازه ۱۲۱
- الف- اثر عقد فضولی ۱۲۱

۱۲۴	۷- اثر حقوقی تنفیذ.....
۱۲۵	الف- نظریه نقل.....
۱۲۵	ب- نظریه کشف.....
۱۲۷	۸- رد و اثر آن.....
۱۲۷	الف- در ارتباط با فضول.....
۱۲۸	ب- در ارتباط با مالک.....
۱۲۸	ج- در ارتباط با اصیل.....
۱۲۹	۹- تعدد عقد در معامله فضولی.....
۱۳۰	الف- حالت تنفیذ مالک.....
۱۳۱	ب- حالت رد مالک.....
۱۳۲	مبحث پنجم: اهلیت طرفین.....
۱۳۲	گفتار اول: اشخاص فاقد اهلیت.....
۱۳۴	گفتار دوم: مصادیق فقدان اهلیت استیفاء.....
۱۳۴	الف- صغیر.....
۱۳۵	ب- مجنون.....
۱۳۵	ج- سفیه.....
۱۳۶	گفتار سوم: ضمانت اجرای فقدان اهلیت استیفاء.....
۱۳۶	الف- نماینده قانونی.....
۱۳۷	ب- نماینده قراردادی.....
۱۳۷	ج- نماینده قضایی.....
۱۳۷	گفتار چهارم: ضمانت اجرای انجام معامله توسط اشخاص فاقد اهلیت.....
۱۳۸	۱- فقدان اهلیت تمتع.....
۱۳۹	۲- فقدان اهلیت استیفاء.....
۱۳۹	الف- صغیر.....
۱۴۱	ب- جنون.....
۱۴۳	گفتار پنجم: تنفیذ و رد سرپرست.....
۱۴۳	۱- تنفیذ قبل از انجام عمل حقوقی.....
۱۴۴	الف- اذن خاص.....
۱۴۴	ب- اذن عام.....
۱۴۵	۲- تنفیذ بعد از انجام عمل حقوقی.....
۱۴۵	گفتار ششم: تحلیل ماده ۱۲۱۰ قانون مدنی.....
۱۴۹	مبحث ششم: موضوع معامله.....
۱۴۹	گفتار اول: تعریف موضوع معامله.....

۱۵۰	گفتار دوم: انواع موضوع معامله
۱۵۰	۱- فعل
۱۵۰	۲- عین مال
۱۵۲	۳- حق
۱۵۳	گفتار سوم: ویژگی‌ها و اوصاف موضوع معامله
۱۵۳	۱- مالیت داشتن
۱۵۳	۲- داشتن منفعت عقلایی
۱۵۴	۳- داشتن نفع مشروع
۱۵۶	۴- معلوم بودن
۱۵۷	۵- مقدور التسليم بودن
۱۵۸	۶- مملوک بودن
۱۵۹	۷- طلق بودن
۱۶۱	فصل دوم: اثرات عقود، شروط، سقوط تعهدات
۱۶۳	مبحث اول: اثر عقود ((معاملات))
۱۶۳	گفتار اول: انواع اثرات ناشی از عقد
۱۶۳	۱- اثرات قانونی
۱۶۳	الف- اثرات قانونی مقتضای ذات عقد
۱۶۴	ب- اثرات قانونی که مقتضای اطلاق عقد است
۱۶۴	۲- اثرات قراردادی
۱۶۵	گفتار دوم: الزام به انجام تعهد و مطالبه خسارت
۱۶۵	۱- موضوع تعهد به صورت وحدت مطلوب
۱۶۵	۲- موضوع تعهد به صورت تعدد مطلوب
۱۶۶	گفتار سوم: انواع خسارت قراردادی
۱۶۶	۱- خسارت ناشی از عدم انجام تعهد
۱۶۷	۲- خسارت ناشی از نقض انجام تعهد
۱۶۷	گفتار چهارم: انواع تعهد
۱۶۷	۱- انجام موضوع تعهد به صورت وحدت مطلوب
۱۶۸	۲- انجام موضوع تعهد به صورت تعدد مطلوب
۱۶۸	گفتار پنجم: جمع میان الزام به انجام تعهد و مطالبه خسارت
۱۶۹	گفتار ششم: مفهوم عدم امکان الزام
۱۶۹	۱- تعهدات قائم به شخص یا مباشرتی
۱۷۰	۲- تعهدات غیر قائم به شخص
۱۷۱	گفتار هفتم: شرایط مطالبه خسارت قراردادی

فهرست مطالب □ ۱۱

۱۷۱	۱- شرایط مطالبه خسارت ناشی از عدم انجام تعهد .....
۱۷۱	الف- موعده انجام تعهد در قرارداد مشخص و معین است .....
۱۷۲	ب- تعهد موضوع قرارداد عندالمطالبه است .....
۱۷۲	ج- تعهد موضوع قرارداد بدون مدت است .....
۱۷۳	۲- شرایط مطالبه خسارات ناشی از نقض انجام تعهد .....
۱۷۳	گفتار هشتم: معافیت از پرداخت خسارت تاخیر یا عدم انجام تعهد .....
۱۷۴	۱- تعهدات به وسیله .....
۱۷۴	۲- تعهدات به نتیجه .....
۱۷۴	الف- در تعهد به نتیجه .....
۱۷۵	ب- در تعهد به وسیله .....
۱۷۶	گفتار نهم: علت خارجی یا قوه قاهره .....
۱۷۶	۱- اوصاف قوه قاهره .....
۱۷۶	الف- خارجی بودن .....
۱۷۷	ب- غیر قابل پیشگیری بودن .....
۱۷۸	ج- غیر قابل پیش بینی بودن .....
۱۷۹	گفتار دهم: ضرر قابل مطالبه .....
۱۷۹	۱- خسارت عدم انجام تعهد .....
۱۷۹	۲- خسارت نقض انجام تعهد .....
۱۸۰	۳- انواع خسارت ناشی از نقض یا عدم انجام تعهد .....
۱۸۰	الف- خسارت مقدر و مقطوع .....
۱۸۲	ب- خسارت واقعی .....
۱۸۴	مبحث دوم: عرف در قرارداد .....
۱۸۴	گفتار اول: مفهوم عرف .....
۱۸۴	الف- مرسوم بودن رفتار .....
۱۸۴	ب- الزام آور بودن رفتار .....
۱۸۵	گفتار دوم: نقش عرف در قرارداد .....
۱۸۷	مبحث سوم: شروط ضمن عقد .....
۱۸۷	گفتار اول: تعریف شرط .....
۱۸۸	۱- در قالب یک تعهد اضافی ضمن عقد اصلی .....
۱۸۸	۲- در قالب یک عقد ضمن عقد دیگر ((اصلی)) .....
۱۸۹	گفتار دوم: حیات حقوقی شرط .....
۱۸۹	گفتار سوم: انواع شرط .....
۱۹۰	۱- شروط مبطل .....

- الف- شرط خلاف مقتضای عقد ۱۹۰
- ب- شرط مجهولی که جهل به آن موجب جهل به عوضین شود ۱۹۲
- ج- شرطی که موجب نامشروع شدن جهت معامله گردد ۱۹۳
- گفتار چهارم: شروط باطل ۱۹۵
- ۱- شرط غیر مقدور ۱۹۵
- الف- تعریف غیر مقدور بودن ۱۹۵
- ب- ملاک غیر مقدور بودن ۱۹۵
- ۲- شرط بی فایده ۱۹۷
- الف- تعریف بی فایده بودن ۱۹۷
- ب- ملاک بی فایده بودن ۱۹۷
- ۳- شرط نامشروع ۱۹۸
- الف- تعریف نامشروع بودن ۱۹۸
- گفتار پنجم: ضمانت اجرای شروط باطل ۲۰۰
- گفتار ششم: شروط صحیح ۲۰۳
- ۱- تعریف ۲۰۳
- ۲- انواع ۲۰۳
- الف- شرط صفت ۲۰۳
- ب- شرط فعل ۲۰۴
- ۴- موضوع شرط فعل ۲۰۶
- ۵- شرط نتیجه ۲۰۷
- مبحث چهارم: ضمانت اجرای شروط ۲۰۹
- گفتار اول: ضمانت اجرای شرط صفت ۲۰۹
- گفتار دوم: ضمانت اجرای شرط فعل ۲۱۱
- ۱- فعل مشروط قائم به شخص نیست ۲۱۲
- ۲- فعل مشروط قائم به شخص است ۲۱۴
- گفتار سوم: ضمانت اجرای شرط نتیجه ۲۱۵
- مبحث پنجم: سقوط تعهدات ۲۱۸
- گفتار اول: وفاء به عهد ۲۱۸
- ۱- ماهیت وفاء به عهد ۲۱۹
- الف- عمل حقوقی ۲۱۹
- ب- واقعه حقوقی ۲۱۹
- ۲- شیوه ایفاء تعهد ۲۲۰
- الف- موضوع تعهد تسلیم عین است: ۲۲۱

۲۲۳	ب- موضوع تعهد انجام یا ترک فعل است .....
۲۲۴	۳- محل انجام تعهد .....
۲۲۵	۴- موضوع انجام تعهد .....
۲۲۵	۵- عدم امکان تجزیه موضوع تعهد .....
۲۲۸	۶- تعدیل قرارداد .....
۲۲۹	الف- تعدیل قراردادی .....
۲۲۹	ب- تعدیل قانونی .....
۲۲۹	ج- تعدیل قضایی .....
۲۳۰	۷- عدم امکان تبدیل موضوع تعهد .....
۲۳۱	۸- تلقی پرداخت به عنوان انجام تعهد .....
	۹- متعهد در مقام وفای به عهد می‌بایست نسبت به چیزی که تسلیم می‌کند
۲۳۵	صاحب سمت باشد .....
۲۳۷	۱۰- موعد انجام تعهد .....
۲۳۷	الف- طرفین موعد خاصی را ضمن عقد برای انجام آن تعیین کرده‌اند .....
۲۳۷	ب- طرفین بر فوری بودن انجام تعهد ضمن عقد تصریح کرده‌اند .....
۲۳۸	ج- طرفین نسبت به موعد انجام تعهد هیچ مطلبی ضمن عقد نگفته‌اند .....
۲۳۹	۱۱- مخارج انجام تعهد .....
۲۳۹	گفتار دوم: اقاله .....
۲۳۹	۱- ماهیت اقاله .....
۲۴۰	الف- اقاله عقد است .....
۲۴۰	ب- اقاله عقد نیست .....
۲۴۱	۲- قلمرو اقاله .....
۲۴۱	الف- موضوع معامله عین است .....
۲۴۲	ب- موضوع معامله عمل است .....
۲۴۳	۳- اثر اقاله .....
۲۵۰	گفتار سوم: ابراء .....
۲۵۰	۱- ماهیت ابراء .....
۲۵۱	۲- اوصاف عمل حقوقی ابراء .....
۲۵۱	الف- مالی است .....
۲۵۱	ب- رایگان است .....
۲۵۱	ج- علم اجمالی به آن کافی است .....
۲۵۱	۳- شرایط ابراء .....
۲۵۱	الف- اوصاف حق موضوع ابراء .....

۲۵۳	ب- شرایط شرایط ابراء کننده
۲۵۷	گفتار چهارم: تبدیل تعهد
۲۵۷	۱- ماهیت تبدیل تعهد
۲۵۸	۲- اشکال تبدیل تعهد
۲۵۸	الف- تبدیل تعهد از طریق تبدیل موضوع
۲۵۹	ب- تبدیل تعهد از طریق تبدیل مدیون
۲۶۰	ج- تبدیل تعهد به اعتبار تبدیل داین
۲۶۱	۳- اثر تبدیل تعهد
۲۶۱	الف- تبدیل تعهد به اعتبار موضوع
۲۶۲	ب- تبدیل تعهد به اعتبار تبدیل طرف
۲۶۵	۴- تفاوت تبدیل تعهد به اعتبار تبدیل مدیون با عقد ضمان
۲۶۶	۵- تفاوت تبدیل تعهد به اعتبار تبدیل داین با عقد حواله
۲۶۶	گفتار پنجم: تهاتر
۲۶۷	۱- ماهیت تهاتر
۲۶۸	۲- شرایط تهاتر
۲۶۸	الف- وجود دو شخص
۲۶۸	ب- اجتماع صفت طلبکاری و بدهکاری
۲۶۸	ج- وجود دو دین
۲۷۰	۳- اشکال تهاتر
۲۷۰	الف- تهاتر قانونی
۲۷۰	ب- تهاتر قضایی
۲۷۱	ج- تهاتر قراردادی
۲۷۲	۴- اثر تهاتر
۲۷۲	گفتار ششم: مالکیت فی الذمه
۲۷۳	۱- تعریف مافی الذمه
۲۷۳	۲- ماهیت مالکیت فی الذمه
۲۷۴	۳- اسباب مالکیت فی الذمه
۲۷۴	الف- سبب قراردادی
۲۷۵	ب- سبب قهری
۲۷۸	منابع